

ZARYS DZIAŁALNOŚCI SEKCJI SPADOCHRONOWEJ WKS „ŚLĄSK” NA BAZIE KADRY CYKLU SZKOLENIA SPADOCHRONOWEGO WSOWZ

Rafał NIEDZIELA*, Bartosz SYLWESTRZAK*

* *Sekcja Kontaktów Zagranicznych, Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Lądowych*
e-mail: r.niedziela@wso.wroc.pl
e-mail: b.sylwestrzak@wso.wroc.pl

Artykuł wpłynął do redakcji 25.05.2012 r. Zweryfikowaną i poprawioną wersję po recenzjach i korekcie otrzymano w grudniu 2012 r.

Zasadniczym celem niniejszego opracowania jest przedstawienie historii powstania, działalności i najważniejszych osiągnięć Sekcji Spadochronowej Wojskowego Klubu Sportowego (WKS) „Śląsk” w okresie istnienia na bazie kadry Cyklu Szkolenia Spadochronowego Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Zmechanizowanych we Wrocławiu.

Słowa kluczowe: *spadochroniarstwo, sekcja spadochronowa, WKS „Śląsk”, Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Zmechanizowanych*

WSTĘP

Początki sportu spadochronowego w Polsce sięgają połowy lat 30. XX wieku. Spadochroniarstwo, które do tej pory było postrzegane wyłącznie jako środek ratowniczy w lotnictwie wojskowym, miało stać się szkołą charakteru i postaw obywatelskich młodzieży. W 1936 roku kierownictwo Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej (LOPP) rzuciło hasło „Młodzież na spadochrony”, uruchamiając program masowego szkolenia spadochronowego dostępnego dla młodzieży w całym kraju¹.

Warto w tym miejscu przytoczyć liczby, które uświadomią nam rozmach tego przedsięwzięcia: w latach 1936-1939 wzniesiono w Polsce 17 wież spadochronowych oraz wykonano łącznie ponad 5000 skoków. Szkolenie spadochronowe włączono również do programów szkolenia niektórych szkół podchorążych i podoficerskich WP. Pozytywne doświadczenia LOPP wpłynęły na utworzenie wiosną 1939 roku w Bydgoszczy Wojskowego Ośrodka Spadochronowego.

Agresja hitlerowska na Polskę przerwała szkolenie spadochronowe, ale wysiłki nie poszły na marne. Zdobyte doświadczenie oraz wykształcone kadry instruktorskie zostały wykorzystane przy tworzeniu polskich formacji spadochronowych w Wielkiej

¹ T. Malinowski, *Sport spadochronowy w Polsce*, WKiŁ, Warszawa 1983, s. 5.

Brytanii. W brytyjskiej Szkole Spadochronowej w Ringway powstała nawet autonomiczna sekcja polska, która zajmowała się szkoleniem spadochronowym naszych żołnierzy (szkolono również sojuszników z innych podbitych państw – Francji, Norwegii, Belgii, Holandii i Czechosłowacji). Wielu z nich zasiliło później szeregi Cichociemnych, jak również Samodzielnej Brygady Spadochronowej i Samodzielnej Kompanii Grenadierów².

Po II wojnie światowej nastąpiło wznowienie szkolenia w sporcie spadochronowym w aeroklubach regionalnych. Wkrótce całokształt działalności spadochroniarstwa cywilnego przejęła Liga Lotnicza, następnie Liga Przyjaciół Żołnierza i ostatecznie reaktywowany w 1956 roku Aeroklub Rzeczypospolitej Polskiej.

Wojskowe szkolenie spadochronowe w powojennej Polsce ruszyło w 1946 roku w Oficerskiej Szkole Lotniczej w Dęblinie, a następnie w pozostałych formacjach lotniczych. W utworzonych na początku lat 50. dwóch kompaniach rozpoznawczych (wkrótce połączonych w 19 Samodzielny Batalion Rozpoznawczy) również wprowadzono szkolenie spadochronowe jako jeden z elementów wyszkolenia bojowego. Przełomem w rozwoju spadochroniarstwa wojskowego było utworzenie w 1957 roku 6 Pomorskiej Dywizji Powietrzno-Desantowej (6 PDPD) – słynnych „Czerwonych Beretów”.

1. NARODZINY SEKCJI SPADOCHRONOWEJ WKS „ŚLĄSK”

Sformowanie 6 Pomorskiej Dywizji Powietrzno-Desantowej wymusiło potrzebę przygotowywania kadr oficerskich zdolnych do służby w nowej, elitarnej formacji. Wybór padł na ówczesną Oficerską Szkołę Wojsk Zmechanizowanych (OSWZ) we Wrocławiu. W 1964 roku do OSWZ przybyła grupa spadochroniarzy z 6 PDPD – kpt. Józef Dwernicki, por. Bogusław Plamowski, sierż. Jan Furtak i plut. Tadeusz Filipowski, którzy rozpoczęli pionierską pracę w przygotowywaniu zaplecza szkoleniowego. Przystąpiono do urządzania zrzutowiska, spadochroniarni, ogródka spadochronowego, materiałów szkoleniowych, a przede wszystkim gromadzenia niezbędnego sprzętu spadochronowego.

Kilkutygodniowy wysiłek, wsparty zapalem podchorążych, przyniósł spodziewane efekty. Wkrótce do Wrocławia przybyła grupa doświadczonych instruktorów spadochronowych – kpt. Zygmunt Sokołowski, plut. Jan Stryjak i plut. Stanisław Maciejewski. W tym samym roku we wrocławskiej szkole utworzono Cykl Szkolenia Spadochronowego, a do programu kształcenia wprowadzono podstawowe szkolenie spadochronowe. Jednocześnie chcąc wykorzystać entuzjazm i talent wyróżniających się podchorążych (Władysław Koźmiński, Henryk Zieliński, Jacek Szrek, Andrzej Żdan, Wiesław Lenczner i inni) zapadła decyzja o utworzeniu sekcji spadochronowej przy Wojskowym Klubie Sportowym „Śląsk”, opartej na kadrze Cyklu Szkolenia Spadochronowego i podchorążych OSWZ³.

„To była siła rozkręcająca dynamicznie szkolenie spadochronowe. Cykl Szkolenia Spadochronowego stanowił jeden monolit. Wszystkim zależało na jak najlepszym prowadzeniu podstawowego szkolenia spadochronowego oraz jak najlepszym osiągnięciu wyników przez grupę wyczynową. W realizacji tych zadań brała udział cała kadra; wszyscy zabezpieczali szkolenie podstawowe i wszyscy brali udział w zabezpieczeniu

² J. Lorys, *Historia polskiego znaku spadochronowego*, IPiMS, Londyn 1993, s. 6-7.

³ S. Sałaga, *Pod czaszą spadochronu*, WSOWZ, Wrocław 1974, s. 8-9.

szkolenia wyczynowego. Do tego dochodziła nauka na podchorążówce, a od jej wyników zależało czy się mogło być w sekcji, brać udział w pracach Cyklu i szkolić się wyczynowo⁴.

Okres ten wspomina ówczesny podchorąży, późniejszy oficer i zawodnik, w końcu kierownik Zakładu Spadochroniarstwa – płk Władysław Koźmiński: „W tym czasie spadochroniarstwo było dobrze postrzegane w Szkole. Wielu też oficerów na własne życzenie odbywało szkolenie spadochronowe. Nie było problemów z uczestnictwem w zgrupowaniach sportowych, choć zasadą było obowiązkowe zaliczenie tematów i przedmiotów. Poza tym odbywały się one na terenie szkolnego poligonu i lądowiska „Raków”, byliśmy więc pod kontrolą dowódców. Trzeba było godzić sport z nauką (...)”⁵.

Należałoby w tym miejscu wspomnieć również o pomocy prawnej i organizacyjnej udzielanej rodzącej się w OSWZ wojskowej sekcji spadochronowej przez Aeroklub Wrocławski, zwłaszcza przez jego prężnie działającą i autonomiczną Sekcję Spadochronową kierowaną przez mgr. Jana Adamskiego⁶.

Głównym zadaniem Sekcji Spadochronowej było przygotowywanie reprezentacji Śląskiego Okręgu Wojskowego do reprezentowania Okręgu w zawodach rangi międzynarodowej, Mistrzostw Wojska Polskiego i Mistrzostw Polski. Zawodnicy brali również udział w licznych regionalnych zawodach spadochronowych.

Na sukcesy nie trzeba było długo czekać. W 1965 roku reprezentacja WKS „Śląsk” po raz pierwszy wystąpiła na IV Spadochronowych Mistrzostwach Wojska Polskiego w Inowrocławiu, zajmując drużynowe II miejsce za renomowaną reprezentacją 6 PDPD, a przed drużyną Wojsk Lotniczych.

2. SUKCESY SPORTOWE SEKCJI SPADOCHRONOWEJ WKS „ŚLĄSK”

Spadochronowe Mistrzostwa Wojska Polskiego (SMWP) zainicjowane w 1962 roku przez 6 PDPD, odbywające się co roku, stały się przeglądem poziomu zawodniczego połączonego z wyszkoleniem bojowym. Zawody wyłaniały mistrzów w klasyfikacji indywidualnej i zespołowej. Regulamin mistrzostw przewidywał trzy lub cztery konkurencje: skoki indywidualne na celność lądowania, akrobację, skoki grupowe – sztafeta spadochronowa i wielobój desantowy⁷.

Oprócz wspomnianych mistrzostw, drużyny wojskowe, w tym WKS „Śląsk”, reprezentowały swoje kluby na wielu innych imprezach spadochronowych o różnej randze i zasięgu, zarówno wojskowych jak i cywilnych. Do najważniejszych imprez, w których brali udział wrocławscy spadochroniarze należały:

- Spadochronowe Mistrzostwa Armii Zaprzysiężonych (SMAZ);
- Spadochronowe Mistrzostwa Wojska Polskiego (SMWP);

⁴ 1964...2004. *Spadochroniarstwo. 40-lecie przemian*, pod red. L. Plezia, WSOWL, Wrocław 2004, s. 39.

⁵ W. Soleżyński, *Wywiad z płk. W. Koźmińskim z okazji zakończenia służby wojskowej w spadochroniarstwie*, [w:] „Biuletyn Związku Polskich Spadochroniarzy V Oddział Wrocław”, nr 6/2003, Wrocław 2003, s. 18.

⁶ J. Adamski, *Najaktywniejszy instruktor spadochronowy Aeroklubu Wrocławskiego w latach 1960-1974*, [w:] „Biuletyn Związku Polskich Spadochroniarzy V Oddział Wrocław”, nr 3/2001, Wrocław 2003, s. 8.

⁷ T. Malinowski, *Sport spadochronowy...*, op. cit., s. 101.

- Spadochronowe Mistrzostwa Polski (SMP);
- Spadochronowe Zawody o Puchar Głównego Inspektora Szkolenia Bojowego;
- Międzynarodowe Zawody Spadochronowe o Błękitną Wstęgę Odry.

Wielu czołowych zawodników wojskowych wywodziło się z cywilnych aeroklubów, ale w wyniku powołania do czynnej służby w wojsku, zmieniali barwy klubowe. Większość z nich najczęściej zostawała w służbie ze względu na możliwość intensywnego treningu spadochronowego, a przez to zdobywania coraz bogatszego doświadczenia sportowego.

W ten sposób w 1966 roku szeregi Sekcji Spadochronowej WKS „Śląsk”, a tym samym Cyklu Szkolenia Spadochronowego OSWZ zasiłowało trzech utalentowanych spadochroniarzy cywilnych – Edward Ligocki, Tadeusz Wieczorek i Adam Bujnowski. W tym samym roku, w odbywających się we Wrocławiu V Spadochronowych Mistrzostwach Wojska Polskiego gospodarze zajęli drużynowe II miejsce, ustępując tylko reprezentacji 6 PDPD. Znamienne było pokonanie „Czerwonych Beretów” w ich, zdawało się, koronnych konkurencjach desantowych. Niech świadczą o tym wspomnienia Jana Cierniaka – ówczesnego reprezentanta 6 PDPD: „Zdobyliśmy także tytuł Drużynowego Mistrza Wojska Polskiego, ale tylko w konkurencjach spadochronowych. W desancie natomiast wygrał Wrocław i ten fakt był naszą porażką. – Jak dywizja desantowa mogła przegrać konkurencje desantowe? – zapytał nasz dowódca (...)”⁸.

Natomiast na XI Spadochronowych Mistrzostwach Polski Edward Ligocki został mistrzem Polski, dając jednocześnie drużynowe II miejsce swojej reprezentacji⁹.

Kolejny rok rozpoczyna pasmo sukcesów reprezentacji WKS „Śląsk”. Na VI Spadochronowych Mistrzostwach Wojska Polskiego we Wrocławiu kpr. Edward Ligocki zdobywa tytuł spadochronowego mistrza Wojska Polskiego, a Sekcja Spadochronowa I miejsce grupowe, pokonując po raz pierwszy w historii drużynę „Czerwonych Beretów”.

W 1968 roku wrocławscy spadochroniarze nie mają sobie równych. W VII SMWP, które po raz drugi z rzędu odbyły się we Wrocławiu drużyna „Śląska” zdobyła I miejsce grupowo i indywidualnie – czołowe miejsca zajęli: plut. Edward Ligocki (mistrz WP), ppor. Władysław Koźmiński i kpr. pchor. Wojciech Soleżyński.

Kolejnym sukcesem było zajęcie I miejsca przez ppor. Koźmińskiego oraz III przez kpr. pchor. Soleżyńskiego na Spadochronowych Mistrzostwach Armii Zaprzyjaźnionych we Wrocławiu, co dało III miejsce drużynie.

Sekcja Spadochronowa zdobyła również I miejsce grupowe w II Międzynarodowych Zawodach „O Błękitną Wstęgę Odry” (I miejsce indywidualne zajął ppor. Koźmiński). Do trzech prestiżowych zwycięstw w rodzimym Wrocławiu należy również doliczyć brązowy medal plut. Ligockiego na rozegranych w Austrii Spadochronowych Mistrzostwach Świata, który dał II miejsce dla reprezentacji polskiej.

W listopadzie trzyosobowa reprezentacja „Śląska” została zaproszona bezdewizowo do Francji na Spadochronowe Zawody Armii Świata, w rewanżu za udział w zawo-

⁸ J. Cierniak, *Cena odwagi*, Echo, Warszawa 2005, s. 149.

⁹ S. Sałaga, *Pod czaszą...*, op. cit., s. 9.

dach o „Błękitną Wstęgę Odry”. Wrocławska drużyna jako jedyna pochodząca z państwa socjalistycznego była obiektem dużego zainteresowania wszystkich uczestników zawodów. Zaszczytne II miejsce zajął Edward Ligocki¹⁰.

W marcu 1969 roku dwóch czołowych zawodników Sekcji Spadochronowej wzięło udział we wspólnym zgrupowaniu Kadry Narodowej z Kadrami Związku Radzieckiego w Uzbekistanie, wykonując po ok. 50 skoków treningowych.

Nowy sezon startowy to kolejne sukcesy reprezentacji Śląska. We wrześniu, podczas VIII SMWP w Krakowie reprezentacja „Śląska” zdobyła I miejsce drużynowe. Ponadto Edward Ligocki został Mistrzem Wojska Polskiego, a Ryszard Olszowy zajął III miejsce.

Podczas Spadochronowych Zawodów o Puchar Głównego Inspektora Szkolenia Bojowego wrocławska drużyna zdobywa I miejsce drużynowe w wieloboju desantowym i III miejsce drużynowe w wieloboju spadochronowym¹¹.

III Spadochronowe Mistrzostwa Armii Zaprzysiężonych odbyły się w Sofii (Bułgaria) i na nich również nie mogło zabraknąć spadochroniarzy z Dolnego Śląska. Reprezentacja Wojska Polskiego zajęła IV miejsce drużynowe. Odległe lokaty w II i III dziesiątkę zajęli reprezentanci „Śląska” (Soleżyński 17 miejsce, Olszowy 18 i Koźmiński 23). Natomiast w wieloboju desantowym reprezentacja polska zdobyła I miejsce¹².

W 1970 roku spadochroniarze WKS „Śląsk” powtórzyli sukcesy z poprzedniego roku. Na IX Spadochronowych Mistrzostwach Wojska Polskiego w Zamościu zdobyli I miejsce we wszystkich klasyfikacjach zawodów: ogólnej, wieloboju spadochronowego i wieloboju desantowego. Ponadto plut. Edward Ligocki obronił tytuł Spadochronowego Mistrza Wojska Polskiego.

Na kolejnych Spadochronowych Mistrzostwach Armii Zaprzysiężonych w Tule (ZSRR) reprezentacja Wojska Polskiego zajęła II miejsce drużynowe, tuż za ekipą gospodarzy. Do sukcesu przyczyniło się 4 skoczków wrocławskich: Ryszard Olszowy (7 miejsce indywidualne), Sylwester Jakubowski (8 miejsce), Władysław Koźmiński (15 miejsce) i Ryszard Olszowy (2 miejsce w celności lądowania).

Reprezentacja WKS „Śląsk” wzięła udział także w XIV Spadochronowych Mistrzostwach Polski w Krośnie, ustępując tylko drużynie „Czerwonych Beretów” z WKS „Wawel”¹³.

Na X Mistrzostwach Świata, które odbyły się w Jugosławii, na 183 zawodników biorących udział w zawodach, 44 miejsce zajął Edward Ligocki. Kolejni zawodnicy „Śląska” zajęli odpowiednio: 54 miejsce – Sylwester Jakubowski, 81 – Ryszard Olszowy. Dało to 15 miejsce drużynowe w kategorii mężczyzn¹⁴.

W 1971 roku na jubileuszowych X SMWP w Olsztynie drużyna „Śląska” zdobyła drużynowo I miejsce. Jednocześnie trzy pierwsze lokaty indywidualne przypadły

¹⁰ Ibidem, s. 11.

¹¹ Ibidem, s. 13.

¹² 1964...2004. Spadochroniarstwo..., op. cit., s. 45.

¹³ Ibidem, s. 48.

¹⁴ T. Malinowski, Sport Spadochronowy ..., op. cit., s. 129.

wrocławskim spadochroniarzom – Mistrzem Wojska Polskiego został st. kpr. Sylwester Jakubowski, znakomity instruktor i przodujący zawodnik wrocławskiego „Zmchu”, II miejsce zajął por. Wiesław Lenczner, a III – por. Władysław Koźmiński.

Pod koniec sezonu odbył się najtrudniejszy egzamin dla drużyn spadochronowych Układu Warszawskiego – Spadochronowe Mistrzostwa Armii Zaprzyjaźnionych. Tym razem gospodarzem był Prostejov na Morawach w Czechosłowacji. W sześciuosobowej reprezentacji WP znalazło się 4 zawodników z Wrocławia: Ligocki, Lenczner, Koźmiński i Jakubowski. W wieloboju desantowym polski zespół zajął II, a w wieloboju spadochronowym III miejsce.

Przy okazji należy wspomnieć o zasłużonym autorytecie, którym stali się spadochroniarze z WSOWZ dla środowiska wrocławskiego sportu spadochronowego. Kierownictwo Aeroklubu Wrocławskiego i Akademii Wychowania Fizycznego dążyło do organizowania wspólnych obozów szkoleniowych ze skoczkami wojskowymi, jak również międzyklubowych spotkań.

Do dobrego zwyczaju weszły również spotkania instruktorów – zawodników z podchorążymi, którzy w nadchodzącym sezonie mieli rozpoczynać swoje szkolenie spadochronowe. Nie należy zapominać, że działalność sportowa kadry Cyklu Szkolenia Spadochronowego była działalnością dodatkową, wszak głównym ich zadaniem było przygotowywanie kolejnych zastępów przyszłych oficerów – spadochroniarzy¹⁵.

Rok 1972 przyniósł drużynie WKS „Śląsk” piąty raz z rzędu drużynowe mistrzostwo na XI SMWP w Warszawie. Po raz drugi Mistrzem Wojska Polskiego został Sylwester Jakubowski, II miejsce przypadło Edwardowi Ligockiemu, a III Władysławowi Koźmińskiemu. Najlepszy w celności lądowania okazał się Wiesław Lenczner.

Do ważnych przedsięwzięć 1972 roku należy zaliczyć udział drużyny „Śląska” w XI Spadochronowych Mistrzostwach Świata w Tahlequah, w stanie Oklahoma (USA), na których Edward Ligocki wywalczył brązowy medal w celności lądowania¹⁶.

W odbywających się we Wrocławiu VI Międzynarodowych Zawodach o „Błękitną Wstęgę Odry” uczestniczyło 52 skoczków z Austrii, Bułgarii, Czechosłowacji, NRD, Szwajcarii, Węgier i reprezentacji Północnej Grupy Wojsk Radzieckich, oraz regionalnych drużyn Polski. Na swoim podwórku drużyna WKS „Śląsk” wywalczyła drużynowo II miejsce.

W kolejnym roku widoczny jest prym wrocławskich spadochroniarzy zarówno na arenie międzynarodowej, jak i w kraju. Trzech zawodników Cyklu Szkolenia Spadochronowego WSOWZ wzięło udział w Międzynarodowych Zawodach Spadochronowych w Grazu, w Austrii, w których występowało 95 spadochroniarzy z całego świata tworzących 27 drużyn. W celności lądowania wrocławianie zajęli III miejsce zespołowe. Ponadto w klasyfikacji ogólnej II miejsce wywalczył Ryszard Olszowy (dodatkowo II miejsce w akrobacji), VI miejsce Wojciech Soleżyński i IX – Władysław Koźmiński. W nieoficjalnej, łącznej klasyfikacji wrocławska drużyna zajęła pierwsze miejsce¹⁷.

¹⁵ S. Sałaga, *Pod czaszą ...*, op. cit., s. 14-16.

¹⁶ *Ibidem*, s. 18.

¹⁷ *1964...2004. Spadochroniarstwo ...*, op. cit., s. 51.

Kolejne sukcesy odniesione na własnym podwórku to udział w XII SMWP odbywających się we Wrocławiu i zajęcie II miejsca w wieloboju desantowym (zwycięzca – W. Koźmiński) oraz I miejsce drużynowe w „Błękitnej Wstędze Odry”. Do sukcesu należy również zaliczyć II miejsce na VII Spadochronowych Mistrzostwach Armii Zaprzyjaźnionych w Czechosłowacji oraz II miejsce na XVI Spadochronowych Mistrzostwach Polski rozegranych w Katowicach i Rudzie Śląskiej.

W 1974 roku, po raz pierwszy w historii konkurencji spadochronowych, w niemieckiej miejscowości Hüttersdorf odbyły się Międzynarodowe Zawody Spadochronowe w Akrobacji Zespołowej, w której I miejsce zajęła ekipa w składzie: Ligocki, Koźmiński, Soleżyński i Jakubowski. W czasie trwania zawodów zespoły wykonywały skoki grupowe na tworzenie gwiazdy dziesięcioosobowej. W jednym z takich skoków nasza drużyna razem z niemiecką zrobiła efektowną dwunastoosobową figurę w kształcie gwiazdy¹⁸.

XIII Spadochronowe Mistrzostwa Wojska Polskiego nie przyniosły niespodzianki – spadochroniarze WKS „Śląsk” po raz siódmy z rzędu wywalczyli tytuł mistrzowski. Podobnie jak na kolejnych – VIII Spadochronowych Mistrzostwach Armii Zaprzyjaźnionych w Krakowie.

W 1974 roku odszedł na emeryturę ppłk Józef Dwernicki – „ojciec” i kierownik Cyklu Szkolenia Spadochronowego w WSOWZ, jednocześnie zostając kierownikiem Sekcji Spadochronowej WKS „Śląsk”.

W 1975 roku zmienił się nieco układ sił we wrocławskiej Sekcji Spadochronowej. Ciężar szkolenia młodych kadr oparł się w głównej mierze na kadrze „Śląska”. Starsi instruktorzy z WSOWZ stopniowo wycofywali się ze sportu spadochronowego, angażując się coraz bardziej w pracę dydaktyczno-szkoleniową z podchorążymi. Doświadczeni zawodnicy (Soleżyński, Jakubowski, Zieliński, Szrek, Lenczner) występowali jeszcze w barwach WKS „Śląsk”, ale robili to już wyłącznie w czasie wolnym od zajęć służbowych¹⁹.

Przewartościowanie działalności spadochronowej wynikało w głównej mierze z rozwoju Cyklu Szkolenia Spadochronowego w WSOWZ i wynikającego z tego faktu dodatkowego obciążenia służbowego: rozbudowy Ośrodka Szkolenia Naziemnego, budowy spadochroniarni z prawdziwego zdarzenia; planowanego uruchomienia centralnych kursów dla instruktorów spadochronowych WP. Jednocześnie cały czas prowadzone było równoległe szkolenie spadochronowe podchorążych w Wyższej Szkole Oficerskiej Wojsk Inżynieryjnych.

W odbywających się w Warendorfie (Niemcy) Mistrzostwach Świata, pięcioosobowa reprezentacja WP składająca się w całości z zawodników WKS „Śląsk” (Ligocki, Koźmiński, Jakubowski, Soleżyński, Szrek) ustanowiła Rekord Świata w akrobacji zespołowej w szybkości tworzenia figury zwanej „Gwiazdą Murphy’ego” (4,64 s.). Niestety w klasyfikacji ogólnej, na skutek pechowego błędu, tracąc szansę na medal, ekipa polska zajęła dopiero 8 miejsce na 20 drużyn.

¹⁸ Ibidem, s. 51.

¹⁹ Ibidem, s. 8.

XIV Spadochronowe Mistrzostwa Wojska Polskiego odbyły się we Wrocławiu i oczywiście nie mogło na nich zabraknąć wrocławskich skoczków wojskowych. Drużynowo I miejsce zajął WKS „Śląsk”, indywidualnie II miejsce zdobył kpt. Henryk Zieliński, III miejsce – kpt. Władysław Koźmiński²⁰.

Na Spadochronowych Mistrzostwach Armii Zaprzyjaźnionych w Czechosłowacji, reprezentacja Wojska Polskiego, w składzie której znajdował się Ryszard Olszowy, zajęła III miejsce w klasyfikacji ogólnej. Odniosła również zwycięstwo drużynowe w wieloboju desantowym.

Od roku 1976 przedstawiciele WSOWZ, już tylko w symboliczny, ale jednocześnie znaczący sposób reprezentują uczelnię w składzie Sekcji Spadochronowej WKS „Śląsk”.

Na odbywających się w Krakowie XV SMWP st. sierż. Ryszard Olszowy zostaje Mistrzem Wojska Polskiego, przyczyniając się do zdobycia III miejsca drużynowego przez ekipę „Śląska”.

W Spadochronowych Mistrzostwach Armii Zaprzyjaźnionych w Tule (ZSRR) występują: kpt. Koźmiński i st. sierż. Olszowy. Drużyna polska zdobywa II miejsce w wieloboju desantowym.

W 1977 roku Władysław Koźmiński zostaje spadochronowym Mistrzem Wojska Polskiego na XVI SMWP w Zamościu, a drużyna WKS „Śląsk” zajmuje II miejsce w klasyfikacji drużynowej. Na Spadochronowych Mistrzostwach Armii Zaprzyjaźnionych na Kubie ponownie startują Koźmiński i Olszowy, przyczyniając się do zdobycia przez reprezentację Wojska Polskiego I miejsca w konkurencji Relative²¹.

W 1978 roku przedstawiciele WSOWZ powtarzają sukces z poprzedniego roku. Tym razem Mistrzem Wojska Polskiego na XVII SMWP w Bydgoszczy zostaje Ryszard Olszowy, dając jednocześnie swojemu zespołowi I miejsce drużynowe.

Na SMAZ na Węgrzech Koźmiński i Olszowy ponownie zdobywają I miejsce w Relative’ie.

Ostatnie lata aktywności zawodniczej Ryszarda Olszowego to tytuły spadochronowego Mistrza Wojska Polskiego na kolejnych SMWP w Krakowie (1979) i Wrocławiu (1980). Na tych ostatnich startuje już jako świeżo upieczony podporucznik.

Natomiast na Spadochronowych Mistrzostwach Armii Zaprzyjaźnionych w Tule (ZSRR) Ryszard Olszowy zajmuje III miejsce w wieloboju spadochronowym²².

Na odbywających się w 1981 roku we Wrocławiu XX SMWP ppor. Olszowy jest w szczycie formy. Zdobywa 3 tytuły Mistrza Wojska Polskiego: w klasyfikacji ogólnej, w konkurencji akrobacji i w celności lądowania.

W następnym roku ponownie broni tytułu mistrzowskiego na XXI Spadochronowych Mistrzostwach Wojska Polskiego w Bydgoszczy, ponadto zdobywa tytuł Mistrza Polski na Spadochronowych Mistrzostwach Polski w Zielonej Górze. Jako jedyny przed-

²⁰ T. Malinowski, *Sport Spadochronowy ...*, op. cit., s. 105.

²¹ 1964...2004. *Spadochroniarstwo...*, op. cit., s. 56-57.

²² T. Malinowski, *Sport Spadochronowy ...*, op. cit., s. 106.

stawiciel WSOWZ bierze udział w Spadochronowych Mistrzostwach Armii Zaprzyjaźnionych w Kondofrei (Bułgaria), na których zajmuje III miejsce w celności lądowania.

Swoimi zwycięstwami w 1982 roku por. Ryszard Olszowy kończy karierę sportową, zamykając tym samym rozdział związany z udziałem przedstawicieli Cyklu Szkolenia Spadochronowego WSOWZ w występach w barwach klubu WKS „Śląsk”²³.

PODSUMOWANIE

Uruchomienie w 1964 roku szkolenia spadochronowego dla podchorążych Oficerskiej Szkoły Wojsk Zmechanizowanych we Wrocławiu dało początek istnienia wyuczynowej Sekcji Spadochronowej, zarejestrowanej w Wojskowym Klubie Sportowym „Śląsk”. Prawie 20 lat czynnej działalności sportowej przyniosło wrocławskim spadochroniarzom w mundurach rozgłos i zasłużone zaszczytne miejsce w annałach historii spadochroniarstwa.

Kadra Cyklu Szkolenia Spadochronowego OSWZ (później WSOWZ) przez lata dzieliła swój czas, zarówno służbowy jak i prywatny na szkolenie podchorążych, wyczerpujące treningi zawodnicze i sam udział w licznych zawodach spadochronowych w Polsce i na świecie. Nie należy również zapominać o udziale w pokazach spadochronowych w wykonaniu skoczków szkoły i sekcji, uświetniających wszelkie uroczystości, wizyty gości, itp. imprezy, prezentujących swój kunszt i przyczyniających się do popularyzacji sportu spadochronowego.

Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że kadra Cyklu Szkolenia Spadochronowego przez cały okres swojej aktywności zawodowej i sportowej podnosiła swoje kwalifikacje zawodowe i wykształcenie, m.in. poprzez studia na Akademii Wychowania Fizycznego.

Począwszy od 1968 roku, reprezentacja kadry i podchorążych wrocławskiej szkoły występująca w barwach WKS „Śląsk” przez osiem kolejnych lat zdobywała drużynowe Mistrzostwo Wojska Polskiego; przez wiele lat reprezentowała barwy polskie na prestiżowych mistrzostwach międzynarodowych – Spadochronowych Mistrzostwach Armii Zaprzyjaźnionych i Mistrzostwach Świata, odnosząc nowe zwycięstwa, bijąc kolejne rekordy.

Oficerowie i podoficerowie „Zmechu” wielokrotnie zdobywali indywidualne tytuły mistrzowskie, na wiele lat odbierając palmę pierwszeństwa spadochroniarzom 6 Pomorskiej Dywizji Powietrznodesantowej i Wojsk Lotniczych.

Tabela 1. Najważniejsze osiągnięcia sportowe Sekcji Spadochronowej WKS „Śląsk” w Spadochronowych Mistrzostwach Wojska Polskiego w latach 1966-1982

Rok i miejsce	Zawody	Lokaty
1966 – Wrocław	V SMWP	I miejsce drużynowe
1967 – Wrocław	VI SMWP	I miejsce indywidualne – E. Ligocki I miejsce drużynowe
1968 – Wrocław	VII SMWP	I, II, III miejsca indywidualne – E. Ligocki, W. Koźmiński, W. Soleżyński I miejsce drużynowe
1969 – Kraków	VIII SMWP	I, III miejsca indywidualne – E. Ligocki, R. Olszowy I miejsce drużynowe

²³ 1964...2004. Spadochroniarstwo..., op. cit., s. 58.

Rok i miejsce	Zawody	Lokaty
1970 – Zamość	IX SMWP	I, II, III miejsca indywidualne – E. Ligocki, W. Koźmiński, R. Olszowy I miejsce drużynowe
1971 – Olsztyn	X SMWP	I, II, III miejsca indywidualne – S. Jakubowski, W. Lenczner, W. Koźmiński I miejsce drużynowe
1972 – Warszawa	XI SMWP	I, II, III miejsca indywidualne – S. Jakubowski, E. Ligocki, W. Koźmiński I miejsce drużynowe
1973 – Wrocław	XII SMWP	I miejsce indywidualne – E. Ligocki I miejsce drużynowe
1974 – Bydgoszcz	XIII SMWP	II, III miejsca indywidualne – E. Ligocki, R. Olszowy I miejsce drużynowe
1975 – Wrocław	XIV SMWP	II, III miejsca indywidualne – H. Zieliński, W. Koźmiński I miejsce drużynowe
1976 – Kraków	XV SMWP	I miejsce indywidualne – R. Olszowy III miejsce drużynowe
1977 – Zamość	XVI SMWP	I miejsce indywidualne – W. Koźmiński II miejsce drużynowe
1978 – Bydgoszcz	XVII SMWP	I miejsce indywidualne – R. Olszowy I miejsce drużynowe
1979 – Kraków	XVIII SMWP	I miejsce indywidualne – R. Olszowy III miejsce drużynowe
1980 – Wrocław	XIX SMWP	I miejsce indywidualne – R. Olszowy II miejsce drużynowe
1981 – Wrocław	XX SMWP	I miejsce indywidualne – R. Olszowy II miejsce drużynowe
1982 – Bydgoszcz	XXI SMWP	I miejsce indywidualne – R. Olszowy II miejsce drużynowe

Źródło: Opracowanie własne

LITERATURA

1. 1964...2004. Spadochroniarstwo. 40 lat przemian, pod. red. L. Plezi, WSOWL, Wrocław 2004.
2. Adamski J., *Najaktywniejszy instruktor spadochronowy Aeroklubu Wrocławskiego w latach 1960-1974*, [w:] „Biuletyn Związku Polskich Spadochroniarzy V Oddział Wrocław”, nr 3/2001, Wrocław 2001.
3. Bołotowicz W., *Wspomnienia spadochroniarza – pilota*, Pracownia Poligraficzna s.j., Toruń brw.
4. Cierniak J., *Cena odwagi*, Echo, Warszawa 2005.
5. Jońca A., *Polscy spadochroniarze w II wojnie światowej - barwa i broń*, Warszawa 1994.
6. Królikowski H., *6 Pomorska Dywizja Powietrznodesantowa*, Pruszków 1997.
7. Lorys J., *Historia polskiego znaku spadochronowego*, Instytut Polski i Muzeum im. gen. Sikorskiego, Londyn 1993.
8. Malinowski T., *Sport spadochronowy w Polsce*, Warszawa 1983.
9. Sałaga S., *X lat Sekcji Spadochronowej WKS „Śląsk” i szkolenia spadochronowego w Wyższej Szkole Oficerskiej Wojsk Zmechanizowanych*, WSOWZ, Wrocław 1974.

10. Soleżyński W., *Wywiad z płk. W. Koźmińskim z okazji zakończenia służby wojskowej w spadochroniarstwie*, [w:] „Biuletyn Związku Polskich Spadochroniarzy V Oddział Wrocław”, nr 6/2003, Wrocław 2003.

**ACTIVITY OF PARACHUTE TRAINING DEPARTMENT’S CADRE
(MECHANISED INFANTRY OFFICER SCHOOL) IN PARACHUTE SECTION
OF MILITARY SPORTS CLUB „ŚLĄSK”**

Summary

The authors present a brief history of parachute sport in Poland, with special focus on the activity of the Parachute Section of Military Sports Club “Śląsk” in Wrocław. The history of the Parachute Section starts in 1964 along with the beginning of parachute training at the Mechanized Infantry Officer School.

The Parachute Section played an important role in the military parachute society for over 20 years, winning numerous national and international championships and competitions.

The article can be useful to support lessons on Polish military history.

Keywords: *parachuting, parachute section, Military Sports Club “Śląsk”, Mechanized Infantry Officer School*